

Perspectievennota 2027-2030

Gemeente **Woensdrecht**
De **groene** gemeente op de Brabantse Wal

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING		pagina 3
HOOFDSTUK 1	Financiële doorkijk Perspectievennota 2027-2030	pagina 4
HOOFDSTUK 2	Themagerichte toelichting	pagina 6
	Bijdragen & Subsidies	pagina 6
	Personeel & Organisatie	pagina 7
	ICT & Digitalisering	pagina 9
	Sociaal Domein	pagina 11
	Leefomgeving	pagina 12
	Financiën Algemeen	pagina 14
	Ontwikkelingen & Onderzoeken	pagina 16
HOOFDSTUK 3	Lokale heffingen	pagina 17

Bijlage A:	Vastgestelde begrotingswijzigingen voor opstellen Perspectievennota.	
-------------------	--	--

INLEIDING

Uitgangspunten Perspectievennota 2027-2030

De Perspectievennota geeft een beeld van het meerjarenperspectief 2027-2030. Deze Perspectievennota is opgesteld volgens de principes dat de begroting structureel sluitend moet zijn dan wel dat tenminste de laatste jaarschijf sluitend moet zijn.

Opzet Perspectievennota 2027-2030

De Perspectievennota 2027-2030 bestaat uit de volgende onderdelen:

- Hoofdstuk 1** Financiële doorkijk Perspectievennota 2027-2030 opgebouwd uit:
- [] Het actuele meerjarig begrotingsresultaat (MJB 2026-2029).
 - [] Het effect van de meicirculaire 2026.
 - [] De voorgestelde structurele en incidentele mutaties.
 - [] Het meerjarig begrotingsresultaat inclusief de effecten uit de Perspectievennota.
 - [] Voorstellen uit de Perspectievennota ten laste van de Algemene Reserve.
- Hoofdstuk 2** Themagerichte toelichting
- Hoofdstuk 3** Lokale heffingen

HOOFDSTUK 1 Financiële doorkijk Perspectievennota 2027-2030

1.1. Algemeen

De Perspectievennota 2027-2030 biedt een meerjarenperspectief dat dient als basis voor het opstellen van de programmabegroting 2027 en het meerjarenperspectief 2027-2030.

Het belangrijkste uitgangspunt dat het college hanteert, is dat de begroting meerjarig sluitend moet zijn.

Het vertrekpunt van de Perspectievennota is het meerjarig begrotingsresultaat van de Programmabegroting 2026-2029 zoals die op 13 november 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Het saldo van het meerjarenperspectief 2027-2030, de effecten van de meicirculaire 2026 én de na het vaststellen van de begroting 2026 genomen besluiten (tot en met maart 2026), vormen de financiële ruimte voor het opstellen van de Perspectievennota.

Het overzicht van reeds genomen besluiten is als bijlage A bij deze Perspectievennota gevoegd.

	2027	2028	2029	2030
Meerjarenbegroting 2026-2029	1.528.839	735.004	1.568.353	2.195.878
Effecten meicirculaire 2026	619.318	865.841	627.855	792.578
Besluiten genomen voor het opstellen van de Perspectievennota	-602.642	-486.678	-351.968	-535.785
Saldo voor het opstellen van de Perspectievennota	1.545.515	1.114.167	1.844.240	2.452.671

1.2. Perspectievennota

Mede op basis van het collegewerkprogramma is de Perspectievennota opgesteld. De overzichten in het volgende hoofdstuk, waarin de posten nader worden toegelicht, bevatten niet alleen ruimtevragers maar ook ruimtebieders. In de overzichten zijn deze als 'min'-post opgenomen.

De overzichten zijn themagericht vormgegeven en worden bij het opstellen van de programmabegroting vertaald naar programma's.

Aan het begin van elk thema wordt een financieel overzicht weergegeven, waaronder de toelichting per onderwerp wordt gegeven.

In de Perspectievennota zijn drie categorieën posten opgenomen, te weten: posten die incidenteel op de begroting drukken, posten die structureel op de begroting drukken en posten die ten laste van de Algemene Reserve worden gebracht.

Daarnaast zijn drie PM-posten opgenomen. Deze posten gaan na separate besluitvorming door de gemeenteraad leiden tot financiële effecten. Het doel hierbij is om voor de financiële ruimte die de PM-posten vragen zoveel als mogelijk de Algemene Reserve in te zetten. Het betreft met name posten die direct betrekking hebben op voorzieningen waar onze inwoners gebruik van maken. Hiermee vloeit een deel van de opgebouwde reserves terug naar de samenleving.

Na het verwerken van de onder punt 1.2. genoemde posten ontstaat onderstaande financiële doorkijk:

	2027	2028	2029	2030
Meerjarenbegroting 2026-2029	1.528.839	735.004	1.568.353	2.195.878
Effecten meicirculaire 2026	619.318	865.841	627.855	792.578
Besluiten genomen voor het opstellen van de Perspectievennota	-602.642	-486.678	-351.968	-535.785
Saldo voor het opstellen van de Perspectievennota	1.545.515	1.114.167	1.844.240	2.452.671
Perspectievennota (incidenteel)	-139.500	-407.500	-500.000	0
Perspectievennota (structureel)	45.807	144.204	144.204	144.204
Saldo m.b.t. exploitatiebegroting na verwerking Perspectievennota	1.451.822	850.871	1.488.444	2.596.875
Voorstellen Perspectievennota ten laste van Algemene Reserve	1.490.000	350.000	0	0

HOOFDSTUK 2 Themagerichte toelichting

2.1. Bijdragen & Subsidies

BIJDRAGEN & SUBSIDIES					
OMSCHRIJVING	BEDRAG 2027	BEDRAG 2028	BEDRAG 2029	BEDRAG 2030	
Benego	3.500	3.500	3.500	3.500	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Herdenken & Bevrijden	5.000	5.000	5.000	5.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Grote Prijs Adrie van der Poel	37.500	37.500			Incidenteel t.l.v. exploitatiebegroting
Evenementen subsidies	15.000	15.000	15.000	15.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Zorg- & Veiligheidshuis	5.314	5.314	5.314	5.314	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel	37.500	37.500	0	0	Incidenteel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve	0	0	0	0	Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Saldo Structureel	28.814	28.814	28.814	28.814	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Totaal	66.314	66.314	28.814	28.814	

Benego

De contributie van deelnemende gemeenten aan Benego is in 2026 verhoogd. Dit leidt tot een structurele verhoging van de contributie met **€ 3.500**. Voor de jaren 2027 en verder is hier in de begroting geen rekening mee gehouden.

Herdenken en Bevrijden

In het kader van herdenken en bevrijden worden jaarlijkse op diverse vaste dagen activiteiten georganiseerd. Als gemeente leveren wij hieraan een bijdrage door bijvoorbeeld de kosten van licht en geluid te betalen of de kosten van inhuur van een spreker e.d. We vinden het belangrijk dat deze activiteiten blijven plaatsvinden. In de begroting zijn hiervoor geen middelen beschikbaar. De jaarlijkse kosten zijn gemiddeld **€ 5.000**. Vanaf 2027 nemen we deze op in de begroting.

Grote Prijs Adrie van der Poel

In de begroting is tot 2026 een jaarlijkse bijdrage voor de stichting Grote Prijs Adrie van der Poel opgenomen van € 25.000. Met ingang van 2026 zijn de kosten die hieruit worden gedekt met € 12.500 toegevoegd als gevolg van aangepaste afspraken met Natuurmonumenten. De jaarlijkse kosten bedragen hiermee **€ 37.500**. Voor de jaren 2027 en 2028 is deze bijdrage nog niet in de begroting opgenomen.

Evenementen subsidies

In de begroting is een vast bedrag opgenomen voor evenementensubsidies (schaatsbaan, lichtoptocht, dorpskoersen, gezinsfietsstocht etc.). De afgelopen jaren zijn de bedragen die aangevraagd worden toegevoegd, mede als gevolg van inflatie en stijgende organisatiekosten. Het beschikbare budget is hier echter niet op aangepast.

Daarnaast zien we sinds de invoering van het evenementenbeleid dat steeds meer organisaties en stichtingen de weg naar de gemeente weten te vinden en een aanvraag voor een evenement indienen. Door het budget te verhogen met **€ 15.000** verwachten we voldoende financiële ruimte te hebben om de aanvragen te kunnen honoreren.

Zorg- en Veiligheidshuis

De bijdrage aan het Zorg- & Veiligheidshuis neemt als gevolg van de herwaardering van het functie-gebouw met ingang van 2027 structureel toe met € 75.912. Het aandeel voor Woensdrecht (7%) bedraagt **€ 5.314**.

2.2. Personeel & Organisatie

PERONEEL & ORGANISATIE					
OMSCHRIJVING	BEDRAG 2027	BEDRAG 2028	BEDRAG 2029	BEDRAG 2030	
Structurele formatie Planjurist Omgevingswet	104.910	104.910	104.910	104.910	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Administratieve Ondersteuning Woo e.d.	85.000	85.000	85.000	85.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Formatie Erfgoed (0,5 fte)	55.000	55.000	55.000	55.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Formatie Cultuur (0,5 fte) voor een periode van 2 jaar	55.000	55.000	0	0	Incidenteel t.l.v. exploitatiebegroting
Organisatie ontwikkeling (van beheerorganisatie naar ontwikkelorganisatie)	100.000	100.000			Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Strategische HR-Agenda (budget voor invoegers)	200.000	200.000			Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Structureel maken BOA-capaciteit van de 2 tijdelijke BOA's	55.146	153.543	153.543	153.543	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel	55.000	55.000	0	0	Incidenteel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve	300.000	300.000	0	0	Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Saldo Structureel	300.056	398.453	398.453	398.453	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Totaal	655.056	753.453	398.453	398.453	

Structurele formatie Planjurist Omgevingswet

Voor het onderdeel 'planologie' als onderdeel van de opbouw van het omgevingsplan én voor de juridische advisering op vergunningverlening en bezwaar en beroep is de functie van een planjurist nodig, specifiek gericht op de omgevingswet. Voor deze formatie is geen financiële ruimte beschikbaar. Hiervoor is een structureel bedrag benodigd van **€ 104.910**.

Administratieve Ondersteuning Woo e.d.

We zien dat de klachten, bezwaren en (zware) Woo verzoeken toenemen. De concernjuristen worden hierbij te veel belast met de hieraan gekoppelde administratieve zaken vanwege het ontbreken van administratieve/juridische ondersteuning. Door deze aan te trekken kan de juridische capaciteit effectiever worden benut. De kosten hiervan worden structureel begroot op **€ 85.000**.

Formatie Erfgoed en Cultuur

In het College Werkprogramma is de ambitie opgenomen dat we de cultuur en het erfgoed van Woensdrecht als belangrijke dragers van onze identiteit, historie en leefbaarheid willen koesteren. We willen behouden wat onze gemeente en onze vijf dorpen bijzonder maakt, onze verhalen levend houden en ervoor zorgen dat cultuur en erfgoed toegankelijk en beleefbaar zijn voor huidige en toekomstige generaties. Cultuur brengt mensen samen, stimuleert ontmoeting en creativiteit en draagt bij aan sterke en leefbare dorpen. Ons erfgoed vertelt het verhaal van Woensdrecht en verbindt het verleden met het heden en de toekomst. Daarom geven we cultuur en erfgoed een herkenbare plaats in onze gemeente en verbinden we behoud, ontwikkeling, educatie en beleving met elkaar.

Om hierin te kunnen investeren willen we de tijdelijke capaciteit voor Erfgoed omzetten in structurele capaciteit van een halve formatieplaats.

Voor Cultuur willen we eerst twee jaar starten met een pilot om te bezien of de inzet van een halve formatieplaats bijdraagt aan de realisatie van onze doelstellingen.

Dit betekent voor Erfgoed een structureel bedrag van **€ 55.000**. Voor Cultuur betekent dit voor de jaren 2027 en 2028 een incidenteel bedrag van **€ 55.000**. In de tweede helft van 2028 wordt de inzet op het dossier Cultuur geëvalueerd en wordt bezien of deze constructie wordt voortgezet.

Organisatie Ontwikkeling

In het College Werkprogramma is opgenomen dat de organisatie zich gaat ontwikkelen van een beheerorganisatie naar een ontwikkelorganisatie. Dit vraagt investeringen in de organisatie met programma's die onder andere gericht zijn op zelforganisatie, opgavegericht werken, etc. Hiervoor wordt voor de jaren 2027 en 2028 een budget gevraagd van **€ 100.000** per jaar in de vorm van een krediet.

Strategische HR-Agenda

De komende jaren stroomt ambtelijke kennis en kunde uit als gevolg van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Dit fenomeen is een landelijke trend. Binnen onze organisatie gaat het om acht medewerkers. Om tijdig te kunnen voorzien in vervangende capaciteit waarbij ook tijd en ruimte is voor overdracht van kennis en taken wordt een budget opgenomen van **€ 200.000** voor de jaren 2027 en 2028 in de vorm van een krediet.

Structureel maken BOA-capaciteit van de twee tijdelijke BOA's

Wij beschikken over een BOA-pool van vier BOA's, waarvan er twee in vaste formatie en twee in tijdelijke formatie tot medio 2027. Mede op basis van de evaluatie van de tijdelijke uitbreiding is de wens geuit om de BOA-capaciteit structureel te maken. Het structureel maken van de capaciteit betekent voor 2027 een extra benodigd bedrag van **€ 55.146** en voor de volgende jaren een bedrag van structureel **€ 153.543**.

2.3. ICT & Digitalisering

ICT & DIGITALISERING					
OMSCHRIJVING	BEDRAG 2027	BEDRAG 2028	BEDRAG 2029	BEDRAG 2030	
Appical (lagere abonnementskosten)	-4.290	-4.290	-4.290	-4.290	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
IBABS voor de gemeenteraad	3.000	3.000	3.000	3.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Doorontwikkeling i-Burgerzaken	10.000	10.000	10.000	10.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Co-Pilot Pro (ontwikkelen mogelijkheden op AI-gebied)	13.440	13.440	13.440	13.440	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Tenant splitsing in het kader van digitale veiligheid (Equalit)	64.000	64.000	64.000	64.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Informatieveiligheid en informatiebeveiliging (Equalit)	24.000	24.000	24.000	24.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Uitbreiding CLO i.v.m. Omgevingswet	12.000	12.000	12.000	12.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel	0	0	0	0	Incidenteel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve	0	0	0	0	Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Saldo Structureel	122.150	122.150	122.150	122.150	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Totaal	122.150	122.150	122.150	122.150	

Appical

Voor het on-boarding proces van nieuwe collega's is een app in gebruik. De abonnementskosten voor het gebruik van de app zijn met **€ 4.290** verlaagd. Dit voordeel wordt structureel opgenomen.

iBabs gemeenteraad

De huidige inrichting van de applicatie biedt nog onvoldoende functionaliteiten voor onder andere (burger)raadsleden. Met deze uitbreiding van het publieksportaai in iBabs wordt aan de functionele behoeften voldaan en kunnen inwoners nog beter geïnformeerd worden met betrekking tot raadsinformatie. De jaarlijkse kosten voor iBabs nemen hierdoor toe met **€ 3.000**.

Doorontwikkeling iBurgerzaken

Digitale dienstverlening aan onze burgers en de verdere digitalisering van diensten hiervan biedt voor onze inwoners en het team Publieksplein een aantal nieuwe verbeterde mogelijkheden, waaronder: nieuwe e-diensten als nalatenschappen en aangifte briefadres; het integreren van iBurgerzaken met de veilig mailen applicatie en het uitbreiden van iBurgerzaken met een AI module zodat medewerkers nog meer digitaal ondersteunt worden in hun dagelijkse werkzaamheden voor onze – digitale – dienstverlening.

De jaarlijkse kosten van de applicatie iBurgerzaken stijgen door deze doorontwikkeling met **€ 10.000**.

Co-Pilot Pro

De AI-ontwikkelingen zijn zodanig belangrijk dat deze ook zijn opgenomen in het collegeprogramma. Als organisatie willen ook wij AI slim toepassen voor onze bedrijfsvoering en dienstverlening. Een belangrijk hulpmiddel hierbij is Co-Pilot Pro. Gegeven het licentiemodel van Microsoft moet hier op gebruikersniveau een licentie op afgenomen worden. Mogelijk dat we al in 2027 actief aan de slag kunnen met Co-Pilot Pro stellen we voor om voor maximaal 40 medewerkers (ca 1/5 van het werkelijke aantal gebruikers in onze organisatie) een Co-Pilot Pro licentie te activeren. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen **€ 13.440**.

Tenant splitsing (Equalit)

Binnen de Equalit samenwerking werken alle 12 deelnemers in één gezamenlijke technische omgeving. Zo ook voor de Microsoft-365 omgeving. Gelet op ontwikkelingen als AI, privacy en informatieveiligheid is deze inrichting niet langer verantwoord. Om deze reden vindt er een scheiding in de inrichting van de Microsoft-365 omgeving plaats waarbij alle deelnemers over een eigen omgeving (technisch wordt dit een tenant genoemd) beschikken. Het is de planning dat uiterlijk in 2028 alle deelnemers over een eigen tenant beschikken. De verwachting is dat er geen initiële kosten aan deze migratie verbonden zijn. Wel leidt deze splitsing tot extra beheerskosten bij Equalit. Voor de gemeente Woensdrecht bedragen deze **€ 64.000** per jaar.

Informatieveiligheid en informatiebeveiliging (Equalit)

Gelet op de toenemende aandacht voor digitale dreigingen en het groeiende aantal (digitale) beveiligingsincidenten, zoals regelmatig te zien is in de media, moet rekening gehouden worden met de verdere groei van beveiligingsmaatregelen en de daarbij behorende kosten.

Organisaties in verschillende sectoren worden in toenemende mate geconfronteerd met cyberaanvallen, datalekken etc.. Een permanent doorontwikkeling van de veiligheids- en beveiligingsmaatregelen is daarom noodzakelijk. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen **€ 24.000**.

Uitbreiding CLO (Omgevingswet)

Voor het registreren en verwerken van vergunningsaanvragen maken wij gebruik van de applicatie Centric Leefomgeving (CLO). Om de digitale dienstverlening en een verdere geautomatiseerde verwerking van aanvragen te realiseren is een uitbreiding van de applicatie noodzakelijk. Met het uitbreiden voldoen we tevens aan recente landelijke wetgeving op het gebied van informatieveiligheid, privacy en audits. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen **€ 12.000**.

2.4. Sociaal Domein

SOCIAAL DOMEIN					
OMSCHRIJVING	BEDRAG 2027	BEDRAG 2028	BEDRAG 2029	BEDRAG 2030	
Correctie begroting i.v.m. meerjarenperspectief	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000	Structureel t.i.v. exploitatiebegroting
Correctie budget medische advisering Wmo	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	Structureel t.i.v. exploitatiebegroting
Correctie raming 'Eigen Bijdrage' Wmo	50.000				Incidenteel t.i.v. exploitatiebegroting
Trajectvoorziening ZuidWesthoek College (Pilot)	110.000				Incidenteel t.i.v. exploitatiebegroting
Opbouw Alternatief JeugdzorgPlus	108.000				Incidenteel t.i.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel	268.000	0	0	0	Incidenteel t.i.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel t.i.v. Algemene Reserve	0	0	0	0	Incidenteel t.i.v. Algemene Reserve (krediet)
Saldo Structureel	-510.000	-510.000	-510.000	-510.000	Structureel t.i.v. exploitatiebegroting
Saldo Totaal	-242.000	-510.000	-510.000	-510.000	

Correctie meerjarenperspectief

De afgelopen jaren is door meerdere factoren jaarlijks ruim een miljoen euro vrijgevallen als gevolg van lager uitgevallen kosten binnen het sociaal domein.

Om deze reden wordt de begroting voor de komende vier jaar jaarlijks afgeraamd met een bedrag van **€ 500.000**. De resterende ruimte blijft gereserveerd voor fluctuaties binnen de uitgaven in het sociaal domein die zo maar voor kunnen komen en niet altijd voorspelbaar zijn.

Correctie budget medische advisering Wmo

Het budget voor medische advisering binnen de Wmo is in de Perspectievennota 2025–2028 structureel verhoogd met € 10.000. In de praktijk blijkt deze verhoging niet noodzakelijk. Voorgesteld wordt om het budget structureel te verlagen met **€ 10.000**.

Correctie raming 'Eigen Bijdrage Wmo'

De verwachte inkomsten uit de eigen bijdragen Wmo zijn de afgelopen jaren structureel lager dan begroot. Dit is mede het gevolg van het uitstellen van de inkomens- en vermogensafhankelijke Wmo-bijdrage. Voorgesteld wordt om dit verschil in 2027 te corrigeren. De invoering is uitgesteld tot (minimaal) 2028.

Indien deze in 2028 wordt ingevoerd, kan dit leiden tot hogere gemeentelijke inkomsten. Om die reden wordt deze bijstelling vooralsnog alleen voor 2027 voorgesteld voor een bedrag van **€ 50.000**.

Trajectvoorziening ZuidWesthoek College

In 2027 wordt een pilot uitgevoerd met de inzet van een pedagogisch en didactisch expert voor laagdrempelige onderwijsondersteuning en jeugdhulp aan leerlingen. Deze wordt gezamenlijk bekostigd met het Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO. Doel hiervan is het versterken van de onderwijsontwikkeling van leerlingen, het ondersteunen van docenten, het terugdringen van schoolverzuim en het bevorderen van terugkeer van thuiszitters. Dit moet leiden tot een vermindering van de inzet van zwaardere jeugdhulp die vaak tot hoge kosten leidt. Het bedrag voor de pilot bedraagt **€ 110.000**. De pilot wordt (naar verwachting) eind 2027 geëvalueerd.

Opbouw Alternatief Jeugdzorg Plus

In de regio wordt samengewerkt aan een gefaseerde opbouw van een regionaal alternatief voor JeugdzorgPlus, gericht op passende, zo thuis mogelijke hulp voor jongeren met complexe problematiek. De totale kosten hiervan zijn (voor Woensdrecht) geraamd op € 200.000. Binnen de begroting is € 92.000 beschikbaar. Een bedrag van **€ 108.000** is benodigd om de totale kosten te dekken.

2.5. Leefomgeving

LEEFOMGEVING					
OMSCHRIJVING	BEDRAG 2027	BEDRAG 2028	BEDRAG 2029	BEDRAG 2030	
MJOP Gebouwenbeheer	PM	PM	PM	PM	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Lucasplein	PM	PM	PM	PM	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)	PM	PM	PM	PM	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Bewegwijzering Grenspark Kalmthoutse Heide i.h.k.v. project 'MONA	40.000				Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Initiatievenpot Dorpen en Kernen	50.000				Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Snelfietspad - kapitaalaast van netto investering van 2,1 mio	102.000	102.000	102.000	102.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Onderhoud AED (verliep via bestemmingsreserve)	10.000	10.000	10.000	10.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Krediet 'Verbetering Openbare Ruimte'	500.000	0	0	0	Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Saldo Incidenteel	0	0	0	0	Incidenteel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve	590.000	0	0	0	Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Saldo Structureel	112.000	112.000	112.000	112.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Totaal	702.000	112.000	112.000	112.000	

Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) 2027-2030 Gebouwenbeheer

De gemeente Woensdrecht actualiseert het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) voor haar gebouwen om inzicht te krijgen in de toekomstige onderhouds- en vervangingsopgaven.

Momenteel is er nog geen beeld van de financiële gevolgen en de mogelijke financieringsconstructies van het nieuwe MJOP. Deze post is derhalve als **PM** post opgenomen.

De besluitvorming hierover wordt middels een separaat voorstel aan de gemeenteraad aangeboden.

Herinrichting Lucasplein

Voor het Lucasplein wordt een herinrichtingsplan opgesteld. Deze herinrichting richt zich op het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, verkeersveiligheid en gebruikswaarde van het plein. Tijdens de ontwerpfase is het projectgebied uitgebreid voor met name de het onderdeel rioolvervanging. Hiervoor is inmiddels aanvullend onderzoek uitgevoerd. De uitwerking van het project en het participatietraject worden in de tweede helft van 2026 afgerond. Onderdeel hiervan is het opstellen van de definitieve raming op basis van het bestek als basis voor de financiering en het aanbestedingstraject. Deze post is derhalve als **PM** post opgenomen. De besluitvorming hierover wordt middels een separaat voorstel aan de gemeenteraad aangeboden.

Integraal Beheer Openbare Ruimte

De wijze waarop we de openbare ruimte onderhouden is aan herijking toe. In de huidige systematiek worden de onderdelen van de openbare ruimte (wegen, groen, openbare verlichting etc.) afzonderlijk beheerd en onderhouden. We gaan in het kader van de herijking de systematiek van Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) invoeren. Binnen deze systematiek wordt de openbare ruimte samenhangend en doelmatig op een afgesproken kwaliteitsniveau beheerd en onderhouden.

Het beheer en onderhoud richten we hierbij in volgens de principes van schoon, heel en veilig.

IBOR brengt in beeld welke middelen (personeel en materieel) nodig zijn om de openbare ruimte zo efficiënt mogelijk te beheren en onderhouden. Het helpt bij het maken van beheerkeuzes en prioriteiten: wat moet wanneer worden onderhouden, op welk kwaliteitsniveau en tegen welke kosten? Bij de herijking van de wijze waarop we de openbare ruimte onderhouden kijken we niet alleen naar de onderdelen van de openbare ruimte, maar wordt ook gekeken naar de organisatorische aspecten van het beheer en onderhoud. Ook dit wordt bij de invoering van de systematiek meegenomen.

Het traject start in september 2026 en kent een doorlooptijd van (naar verwachting) één jaar.

Deze post is derhalve als **PM** post opgenomen. De besluitvorming hierover wordt middels een separaat voorstel aan de gemeenteraad aangeboden.

Bewegwijzering Grenspark Kalmthoutse Heide in het kader van het project MONA

De gemeente Woensdrecht neemt deel aan het project MONA. Binnen dit project is de wens van het grenspark om bij alle toegangspoorten uniforme bewegwijzering toe te passen. Voor het aandeel van de gemeente Woensdrecht betekent dit een éénmalige bijdrage voor deze aanpassing van **€ 40.000** in de vorm van een krediet.

Initiatievenpot Dorpen en Kernen

Binnen het College Werkprogramma is opgenomen om de samenwerking en de ondersteuning van de dorpsplatforms te versterken. Wij gaan onze dorpsplatforms en buurtpreventieteam goed in positie houden. Daarnaast versterken we de samenwerking met de dorpsplatforms en buurtpreventieteam, zodat zij hun verbindende rol in de kernen goed kunnen blijven vervullen.

Dit betekent ook dat de initiatieven die wij samen met deze partijen willen realiseren financieel mogelijk moeten zijn. Voor 2027 reserveren we daarvoor een budget van **€ 50.000** in de vorm van een krediet.

Snelfietspad

Samen met de Provincie en de gemeente Bergen op Zoom wordt gewerkt aan de totstandkoming van de snelfietsroute F289. Het tracé loopt van Bergen op Zoom via Hoogerheide (Avirolanda) naar Antwerpen. Het investeringsvolume voor het tracé op ons grondgebied wordt thans geraamd op 2,1 miljoen euro. Dit leidt tot een jaarlijkse kapitaallast van **€ 102.000**.

Onderhoud van AED

De gemeente faciliteert het onderhoud van de AED's binnen onze gemeente. Tot 2026 werden deze kosten gedekt uit een bestemmingsreserve. Deze reserve is enerzijds per ultimo 2026 uitgeput én anderzijds vragen bestedingen van een bestemmingsreserve om specifieke financiële regels. Om deze reden wordt het onderhoud van de AED's vanaf 2027 opgenomen in de reguliere exploitatiebegroting. Jaarlijks betreft dit een bedrag van **€ 10.000**.

Reserve 'Leefomgeving'

Op 3 juli 2024 heeft de gemeenteraad besloten tot het instellen van een Reserve leefomgeving om hiervan investeringen te doen ter verbetering van de openbare ruimte. Op 6 november 2024 heeft de raad ingestemd met het vormen van een bestemmingsreserve waaruit deze investeringen gedaan kunnen worden.

De reserve is eind 2026 leeg.

Voorgesteld wordt conform de motie van 2024 wederom een bedrag van **€ 500.000** aan de Algemene Reserve te onttrekken om de reserve aan te vullen.

2.6. Financiën Algemeen

FINANCIËN ALGEMEEN					
OMSCHRIJVING	BEDRAG 2027	BEDRAG 2028	BEDRAG 2029	BEDRAG 2030	
Vervallen Opbrengsten van zonnepanelen	27.700	27.700	27.700	27.700	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Afname Opbrengst dividend GBE Aqua BV	21.345	21.345	21.345	21.345	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Opbrengsten rentebaten (kort geld)	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Uitbreiden uren griffie t.b.v. vervangend raadsgriffier	2.000	2.000	2.000	2.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Toegenomen kosten Gemeenteraad	7.000	7.000	7.000	7.000	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Toegenomen kosten Raadscommissies c.a.	8.834	8.834	8.834	8.834	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Structurele uitbreiding onderzoekskosten Rekenkamer	25.908	25.908	25.908	25.908	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Opvang van vluchtelingen Oekraïne en Asielopvang	-500.000	-500.000	-500.000	0	Incidenteel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel	-500.000	-500.000	-500.000	0	Incidenteel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve	0	0	0	0	Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Saldo Structureel	-7.213	-7.213	-7.213	-7.213	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Totaal	-507.213	-507.213	-507.213	-7.213	

Vervallen opbrengsten zonnepanelen en verduurzaming

In de begroting is met ingang van 2021 een structurele opbrengst geraamd van **€ 10.000** als opbrengst uit de locatieverhuur van daken van het gemeentelijk vastgoed aan derden. Deze opbrengst blijkt tot op heden niet te realiseren. Om deze reden wordt deze post afgeraamd.

Daarnaast heeft de gemeente de brandweerkazernes in 2023 verduurzaamd en was voornemens hiervoor een energieprestatievergoeding in rekening te brengen bij de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB). Binnen de veiligheidsregio wordt echter de lijn gehanteerd dat verduurzamingsmaatregelen onderdeel zijn van de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de huisvesting van de brandweer. Dit omdat het beschikbaar stellen en onderhouden van brandweerkazernes een wettelijke taak van de gemeente is en de VRMWB geen huur- of gebruikersvergoeding betaalt. De begrote energieprestatievergoeding komt hiermee te vervallen, waardoor een bedrag van jaarlijks **€ 17.700** per jaar moet worden afgeboekt.

De twee posten samen resulteren in een jaarlijkse aframing van **€ 27.700**.

Afname Opbrengst dividend GBE Aqua BV

In de begroting is een structurele opbrengst van het dividend GBE Aqua BV opgenomen van € 76.000. De structurele opbrengst van de afgelopen jaren laten zien dat GBE Aqua jaarlijks een dividend van € 54.655 uitkeert. Het voornemen van GBE Aqua is om de komende jaren een jaarlijks dividend (slotdividend en interim-dividend) uit te keren van € 12 miljoen. Dit betekent voor Woensdrecht een jaarlijkse dividenduitkering van € 54.655. Het voorstel is het dividend in de begroting aan te passen naar € 54.655, wat een afname van de raming betekent van **€ 21.345**.

Opbrengsten rentebaten (kort geld)

In de begroting is niet eerder rekening gehouden met een structurele raming van rentebaten. De afgelopen jaren laten zien dat de gemiddelde rentebaten **€ 100.000** meer bedragen dan begroot. Voorgesteld wordt om deze rentebaten structureel te verwerken in de begroting.

Uitbreiden uren griffie t.b.v. vervangend raadsgriffier

Door een verleende urenuitbreiding ontstaat er binnen de personeelsbegroting een structureel tekort van **€ 2.000**. Voorgesteld wordt om deze extra personeelslaten structureel op te nemen in de programmabegroting.

Toegenomen kosten gemeenteraad

De representatiekosten voor de gemeenteraad vallen jaarlijks hoger uit dan begroot. Voorgesteld wordt om de programmabegroting inzake representatiekosten gemeenteraad met **€ 7.000** te verhogen.

Toegenomen kosten Raad(commissie)

De toegenomen kosten zijn ontstaan door hogere vacatie en presentatiekosten. Voorgesteld wordt om de programmabegroting structureel te verhogen met **€ 8.834**.

Structurele uitbreiding onderzoekskosten Rekenkamer

De onderzoekskosten van de Rekenkamer vallen jaarlijks hoger uit dan begroot. Voorgesteld wordt om dit budget jaarlijks te verhogen met **€ 25.908**.

Opvang van vluchtelingen Oekraïne en Asielopvang

In de programmabegroting zijn de kosten en opbrengsten inzake de opvang geraamd tot einde contractduur. Jaarlijks blijkt dat de kosten lager uitvallen. Voorgesteld wordt om deze kosten met **€ 500.000** af te ramen in de programmabegroting tot en met 2029 wat leidt tot een positieve bijdrage aan de programmabegroting.

2.7. Ontwikkelingen & Onderzoeken

ONTWIKKELINGEN & ONDERZOEKEN					
OMSCHRIJVING	BEDRAG 2027	BEDRAG 2028	BEDRAG 2029	BEDRAG 2030	
Gebiedsvisies Dorpen en Kernen (krediet met een looptijd van 3 jaar)	300.000	0	0	0	Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Onderzoek Cultuur Carnavalsbouwclubs-huisvesting (krediet)	50.000	0	0	0	Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Onderzoekskosten Gebiedsgerichte Aanpak/Stikstof etc. (krediet)	50.000	50.000	0	0	Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Krediet Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie	200.000	0	0	0	Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Saldo Incidenteel	0	0	0	0	Incidenteel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve	600.000	50.000	0	0	Incidenteel t.l.v. Algemene Reserve (krediet)
Saldo Structureel	0	0	0	0	Structureel t.l.v. exploitatiebegroting
Saldo Totaal	600.000	50.000	0	0	

Gebiedsvisies Dorpen en Kernen

In de komende vier jaar willen we beschikbare kansen voor woningbouw zo goed mogelijk benutten, ondanks de beperkingen door stikstof. We brengen kansrijke locaties in beeld, maken duidelijke keuzes in de programmering en sturen op haalbare plannen die bijdragen aan vitale dorpen. Daarbij verbinden we woningbouw met de transitie van het landelijk gebied en zetten we grondbeleid en het omgevingsplan gericht in om gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken. Afhankelijk van de behoefte stellen we in dit kader voor delen van onze dorpen een stedenbouwkundige- of gebiedsvisie op.

Voor het opstellen hiervan reserveren we een budget van **€ 300.000** in de vorm van een krediet.

Transitie landelijk gebied

We geven deze transitie proactief vorm en benutten deze als kans om Woensdrecht sterk en leefbaar te houden. We nemen een actieve positie in gebiedsprocessen rond natuur, water, klimaat, landbouw en defensie en zetten daarbij in op het behouden en versterken van onze ontwikkelingsruimte. We behartigen onze gemeentelijke belangen binnen deze transitie en zorgen dat rijks- en provinciale opgaven aansluiten bij onze ambities en mogelijkheden. Samen met gebiedspartners initiëren en realiseren we projecten die bijdragen aan een toekomstbestendig landelijk gebied en sterke, leefbare kernen. Binnen deze transitie ligt een grote rol en betrokkenheid van de agrarische gemeenschap. Wij ondersteunen hen daarin actief binnen de context van het geheel aan opgaven en belangen.

Voor eventuele onderzoeken dan wel voor het inzetten van externe expertise reserveren we voor de jaren 2027 en 2028 jaarlijks een bedrag van **€ 50.000** in de vorm van een krediet.

Onderzoek Cultuur Carnavalsbouwclubs-huisvesting

Onze lokale tradities en verenigingen zijn onderdeel van onze culturele identiteit. Daaronder vallen bijvoorbeeld onze carnavalsverenigingen en bouwclubs. We kijken daarom ook naar de voorwaarden die nodig zijn om deze tradities voor de toekomst te behouden. Onderdeel hiervan is het uitvoeren van een onderzoek naar de huisvesting van deze bouwclubs. We reserveren voor dit onderzoek een bedrag van **€ 50.000** in de vorm van een krediet.

Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie

Onze unieke karakteristieke ligging op de Brabantse Wal, tegen het Grenspark Kalmthoutse Heide en in het UNESCO Geopark Schelde Delta biedt samen met ons toeristisch en recreatief profiel veel kansen. Samen met ontwikkelingen als de Tovertuin en parels als het UCI Bike City Label en de Volkabdij, vraagt dit om een sterke agenda om onze vrije tijds economie ook daadwerkelijk te laten leven en vermarkten.

Om dit tot uitvoering te brengen stellen we een uitvoeringsprogramma op dat we vervolgens tot uitvoering gaan brengen. Voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma reserveren we voor de eerste twee jaar van de nieuwe bestuursperiode een budget van **€ 200.000**.

HOOFDSTUK 3 Lokale heffingen

De vorige hoofdstukken richten zich met name op de kostenkant van onze begroting. Aan de opbrengstenkant zijn de lokale heffingen een belangrijke post.

Goed bestuur betekent ook dat we staan voor een solide en toekomstbestendig financieel beleid. Gezonde gemeentefinanciën zijn voor ons geen doel op zichzelf, maar een belangrijke voorwaarde om te kunnen investeren in onze inwoners, ondernemers, leefomgeving en voorzieningen.

De financiële positie die de afgelopen jaren is opgebouwd, biedt ruimte om ambities daadwerkelijk tot uitvoering te brengen. We willen deze ruimte verantwoord en doelgericht benutten. Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat we voldoende financiële weerbaarheid behouden voor risico's en toekomstige ontwikkelingen.

Voor de *onroerendezaakbelasting* en *rioolheffing* (bij elkaar opgeteld) streven we ernaar de totale gemeentelijke woonlasten voor inwoners en ondernemers niet verder te verhogen dan met de inflatiecorrectie. Voor wat betreft de *afvalstoffenheffing* geldt: 'de gebruiker betaalt'.

Bijlage A

Vastgestelde begrotingswijzigingen voor opstellen Perspectievennota

OMSCHRIJVING	BEDRAG 2027	BEDRAG 2028	BEDRAG 2029	BEDRAG 2030
Reeds genomen besluiten PPN				
Tijdelijke formatie-uitbreiding Allround medewerker publiekszaken	€ 84.990	€ 84.990	€ -	€ -
Indexering Pepperflow	€ -	€ -	€ -	€ -
Overeenkomst TWB 2026-2029 JGZ 0-4 jaar (excl. indexatie)	€ 37.136	€ 37.136	€ 37.136	€ 37.136
Contributie VNG Fonds GGU	€ 53.649	€ 53.649	€ 53.649	€ 53.649
Bijstelling budget Waarderingskamer	€ 1.800	€ 1.800	€ 1.800	€ 1.800
Huurovereenkomst sportpark Huijbergen (Z25.01971)	€ -6.548	€ -6.548	€ -6.548	€ -6.548
Aanbrengen openbare verlichting Groene Papegaai / Postbaan Hoogerheide t.l.v. bestem.res. Leefomgeving (amendement gem.raad 03-07-2024)	€ 1.600	€ 1.600	€ 1.600	€ 1.600
Verkeersafwikkeling Groene Papegaai - Postbaan Hoogerheide (zie tevens BWN 0-2026, deelwiz. 136)	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000
Actualisatie grex Centrum Hoogerheide okt.2025	€ -	€ -	€ -	€ -
Actualisatie grex Kromstraat Hoogerheide okt.2025	€ -	€ -	€ -	€ -
Actualisatie grex Bergsestraat Huijbergen okt.2025	€ 41.705	€ -6.960	€ -6.960	€ -6.960
Overhevelen budget Groene Agenda (Z25.02300)	€ -	€ -	€ -	€ -
Indexatie bijdrage opvang zwerfdieren Stichting Asiel Roosendaal (Z25.02571)	€ 900	€ 2.000	€ 3.125	€ 4.250
Indexatie bezwarencommissie	€ -	€ -	€ -	€ -
Inrichtingsplan herontwikkeling locatie nabij voormalig gemeentehuis Huijbergen	€ 5.115	€ 5.115	€ 5.115	€ 5.115
Nieuwe huurovereenkomst tenniscomplex TV De Put en aanpassen budgetten renovatie 4 gravelbanen naar 3 all-weatherbanen	€ 2.828	€ 2.828	€ 2.828	€ 2.828
Aankoop beplanting t.b.v. herdenk- & gedenkbos Hoogerheide	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Indexering 2026 bijdrage Woensdrecht Schoon (t.l.v. stelpost loon- & prijsstijgingen)	€ -	€ -	€ -	€ -
Licentie juridische databank	€ 25.100	€ 25.100	€ 25.100	€ 25.100
Verhoging bijdrage Nationale Ombudsman	€ 4.400	€ 4.400	€ 4.400	€ 4.400
Realisatie noodstroomvoorziening bij 2 MFC's (De Kloek en De Drieschaar)	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Verschuiving budget Appical	€ -	€ -	€ -	€ -
Correctie salarisbudget Beleidsmedewerker Groen en klimaatadaptatie	€ 45.760	€ 45.760	€ 45.760	€ 45.760
Verhoging budget vaste kosten gemeentehuis	€ 93.282	€ 93.282	€ 93.282	€ 93.282
Gebruik Emprover 24 maanden	€ 38.328	€ -	€ -	€ -
Dubbele budget WKO (GGD bijdrage)	€ -57.844	€ -57.844	€ -57.844	€ -57.844
Inzet Wijk-GGD'er	€ 15.084	€ 15.084	€ 15.084	€ 15.084
Hogere subsidieverstrekking BWI ivm jaarlijkse kosten accountantscontrole (Z25.02435)	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Subsidieregeling Cultuureducatie 2026-2028; ophoging werkbudget (Z26.00156)	€ 5.000	€ 5.000		
GR GIA	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Meedoenregeling gemeente Woensdrecht	€ 42.200	€ 42.200	€ 42.200	€ 42.200
Uitbreiding uren raadsadviseur en (plv.) raadsgriffier (raadsbesluit 13-05-2026)	€ 36.500	€ 36.500	€ 36.500	€ 36.500
Toename budget onkruidbestrijding op verhandingen	€ 14.368	€ 13.816	€ 13.816	€ 21.763
Toename bijdrage inzet kernteams WVS team Wijk- & dorpsbeheer	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000
Bewegingsonderwijs, agv beleidswijziging Q3-2024 structureel tekort	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Aanpassing bijdragen verbonden partijen	€ -47.210	€ -76.730	€ -122.575	€ 52.170
Saldi reeds genomen besluiten voor opstellen Perspectievennota '26	€ 602.643	€ 486.678	€ 351.968	€ 535.785